

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36617
Nom	Història de la comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre
1937 - Doble Grau en Comunicació Audiovisual i Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	5 - Comunicació	Formació Bàsica
1937 - Doble Grau en Comunicació Audiovisual i Periodisme	1 - Primer Curs (Obligatori)	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MARTINEZ GALLEGO, FRANCISCO ANDRES	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

La història de la comunicació explica l'evolució de les societats, partint de l'organització de la producció comunicativa i de la producció de significats. Ja que la comunicació social és l'espai de mediació entre l'experiència i la consciència, la història de la comunicació es fixa tant en la materialitat de la informació (emissors, canals, receptors) com en les construccions ideològiques que genera.

La història de la comunicació és una disciplina que no es centra, només, en els mitjans de comunicació, sinó en la interacció entre els subjectes històrics i la totalitat dels semiòfors, que és qualsevol objecte visible investit de significació explícita o implícita.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

La història de la comunicació és matèria bàsica de la comunicació i per tant es relaciona amb totes les matèries que tenen la mateixa significació i que serveixen per a tenir capacitat d'anàlisi crític de la realitat.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1334 - Grau en Periodisme

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.
- Capacitat i habilitat per a buscar, seleccionar, contextualitzar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) d'utilitat per a l'elaboració i processament d'informació, així com per al seu aprofitament comunicatiu persuasiu o de ficció i entreteniment.
- Capacitat i habilitat d'exposar raonadament idees, a partir dels fonaments de la retòrica i de l'argumentació, així com de les tècniques comunicatives aplicades a la persuasió.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Comprendre la dimensió comunicativa de les societats, així com els seus vincles amb les dimensions política, cultural, social, i tecnològica, jerarquitzant els diversos factors explicatius de la continuïtat i el canvi històrics
- Identificar el coneixement dels grans processos de caràcter econòmic, sociològic, polític i cultural contemporanis
- Aproximar els problemes històrics, econòmics, polítics i sociològics rellevants a través de l'aprenentatge de la seua interpretació i explicació amb l'ajuda dels conceptes, models i esquemes analítics usuals
- Descobrir vincles entre el present i el passat i entendre l'evolució diacrònica de la comunicació en la

seua relació amb les formes de vida, sociabilitat i cultura.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DEL LENGUATGE A L'ESCRITURA

- 1.1. Del gest a la paraula o la derrota del Neandertal.
- 1.2. L'escriptura i el poder.
- 1.3. De la comunicació de Déu a la dels homes.

2. LA INVENCIÓ DE LA IMPREMTA I LA CULTURA DEL BARROC

- 2.1. Els efectes de la impremta en la modernitat.
- 2.2. Estat Absolut i comunicació
- 2.3. L'èstfera pública i la conversació moderna

3. DEL TELÈGRAF A INTERNET: DE LA VELOCITAT AL VERTÍGEN

- 3.1. Desordre revolucionari, ordre burgés i comunicació contemporània
- 3.2. La construcció de nacions: del catàleg simbòlic a la persuasió banal.
- 3.3. L'era de la propaganda de masses
- 3.4. Desmediació i posveritat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les activitats formatives es divideixen en presencials i no presencials.

Les presencials es centraran en:

-Classes teòriques: desenvolupament del temari a través de la construcció de coneixement en l'aula (física o virtual).

-Classes pràctiques: a partir de la lectura crítica i els debats sobre el llibre BORDERÍA, LAGUNA, MARTÍNEZ (2015): *Historia social de la comunicació: mediaciones y públicos*. Madrid, Síntesis; o sobre textos proporcionats pel professor a través d'Aula Virtual

- Visionat de pel·lícules amb relació amb la matèria, per al seu posterior anàlisi a través de treballs reglats.

- Activitats tutoritzades, centrades en el seguiment de la matèria i dels treballs individuals.

Les no presencials es centraran en:

-Treball individual: desenvolupament d'una sèrie d'assajos o informes sobre el visionat crític de les pel·lícules. Els assajos deuran prendre en consideració i mostrar coneixement tant de les classes teòriques com dels capítols corresponents del llibre BORDERÍA, LAGUNA, MARTÍNEZ (2015): *Historia social de la comunicació: mediaciones y públicos*. Madrid, Síntesis, o altres materials de lectura proporcionats pel professor.

- Lectura: del llibre abans citat i/o d'altres textos de naturalesa científica o crítica proporcionats pel professor.

- Estudi: per a les proves objectives realitzades al final del quadrimestre.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

L'avaluació constarà de dues parts diferenciades, a saber:

- Prova escrita individual a la finalització del quadrimestre..... 50%

- Treballs individuals de reflexió sobre la matèria..... 50%

La prova escrita inclourà tota la matèria exposada en classe i és recuperable.

Els treballs individuals es relacionaran amb l'anàlisi de les pel·lícules utilitzades com a font de la disciplina i/o del llibre d'obligada lectura. Seran recuperables.

Els treballs individuals tindran un mínim de 8 folis escrits per totes dues cares (DIN A4) i un màxim de 15. Estaran escrits amb lletra *new roman* o similar, cos 12 i interlineat 1.5. Tindrà, almenys, les següents seccions: caràtula/títol, índex, desenvolupament analític, conclusions i bibliografia.

L'avaluació dels treballs individuals es basa en la següent rúbrica:

Criteri	Excel·lent / Notable	Aprovat	Suspès
Treball analític sobre la font primària (film) i a través de fonts secundàries (bibliografia) FINS 4 PUNTS.	El document ha suposat un esforç de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (text, pel·lícula, etc.) i a les fonts secundàries (bibliografia) per a la seua elaboració i ha aconseguit varietat i complementarietat.	El document ha suposat un esforç limitat de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (subjecte de la història de vida) i a les fonts secundàries.	El document no ha suposat un esforç de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (subjecte de la història de vida) i a les fonts secundàries.
Comprensió dels problemes sociocomunicatius plantejats per la pel·lícula. Construcció de preguntes d'investigació i hipòtesis al voltant d'aqueixos problemes. FINS 3'5 PUNTS.	El document fixa amb claredat l'objecte d'estudi i intenta explicar-ho a través de la construcció d'hipòtesis de treball històriques pertinents i de naturalesa causal i no factual. En tot cas relacionades amb les classes teòriques i les lectures obligatòries	El document fixa amb claredat l'objecte d'estudi, però és limitat en la formulació de les hipòtesis de treball històriques pertinents o en la relació amb les classes teòriques i les lectures obligatòries	El document no fixa amb claredat l'objecte d'estudi i/o no formula les hipòtesis històriques pertinents o no es relaciona amb les classes teòriques i les lectures obligatòries.
Ortografia, gramàtica i qüestions formals i estilístiques. FINS 2,5 PUNTS	El document utilitza amb absoluta correcció i claredat el llenguatge escollit per a la seua elaboració (valencià o castellà, opcional).	El document utilitza bé el llenguatge escollit per a la seua realització, però comet fins a tres faltes ortogràfiques o gramaticals, o té importants problemes formals.	El document utilitza amb incorrecció, amb més de tres faltes ortogràfiques o gramaticals, el llenguatge escollit; o té greus problemes formals.

Per a aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari arribar almenys a una nota de cinc tant en l'examen escrit com en el treball d'equip. En segona convocatòria: es mantindran els criteris de la primera.

Atenció:

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero i suposar la suspensió de la convocatòria, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus, i per tant poden suposar la suspensió immediata de la convocatòria, còpia o facilitar la còpia de treballs entre alumnat del grau; accedir irregularment o apropiarse anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o procurar l'apropiació, alteració o destrucció posterior del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable i la suplantació de la persona en exàmens. Quan es detecten les faltes greus assenyalades en aquest punt, l'o la docent haurà de comunicar-lo a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografia o ortotipogràfiques i/o errors de sintaxi, coherència o redacció serà penalitzat i pot arribar a suposar la suspensió de la prova.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BORDERÍA, E.; LAGUNA, A.; MARTÍNEZ, F.A. (2015): Historia Social de la Comunicación: mediaciones y públicos. Madrid: Síntesis.
- MORAGAS, M. (2022): La comunicación y sus cambios: de los orígenes al móvil. Castelló-Barcelona-València, UJI,UAB,UPF,PUV.
- BRIGGS, A. y BURKE, P. (2002): De Gutenberg a Internet. Una historia social de los medios de comunicación. Madrid, Taurus.
- CHICHARRO, M.M. y RUEDA LAFFOND, JC. (2005). Imágenes y palabras. Medios de comunicación y públicos contemporáneos. Madrid: CIS.
- CROWLEY, D. y HEYER, P. (1997): La comunicación en la historia. Tecnología, cultura y sociedad. Barcelona: Bosch.
- POE, Marshall T. (2011): A History of Communications. Media and Society from the Evolution of Speech to the Internet. Cambridge University Press.
- BRIGGS, Asa y BURKE, Peter (2005): De Gutenberg a Internet: una historia social de los medios de comunicación. Madrid. Taurus.

Complementàries

- BARBIE. F. y LAVENIR, C.B. (1999): Historia de los medios. De Diderot a Internet. Buenos Aires: Colihue.
- CAVALLO, G. y CHARTIER, R. (1998). Historia de la lectura en el mundo occidental. Madrid: Taurus.
- COLON, David (2019): Propagande. La manipulation de masse dans le monde contemporain. París, Flammarion.
- DARNTON, Robert (2003): El coloquio de los lectores. México. Fondo de Cultura Económica
- EISENSTEIN, E. (1994): La revolución de la imprenta en la edad moderna europea. Madrid: Akal.
- MARTÍN BARBERO, J. (1987): De los medios a las mediaciones. Barcelona: Gustavo Gili.
- MCNEILL, WH., MCNEILL, JR. (2010): Las redes humanas: una historia global del mundo. Barcelona: Crítica.
- MORAGAS, M. (ed) (2012): La comunicación: de los orígenes a Internet. Barcelona: Gedisa.
- PETERS, J.D. (2014): Hablar al aire. Una historia de la idea de comunicación. México. Fondo de Cultura Económica.
- PERCEVAL, J.M. (2015): Historia mundial de la comunicación. Madrid, Cátedra.
- RUEDA LAFFOND, J.C., GALÁN, E., RUBIO, A.L (2014): Historia de los medios de comunicación. Madrid: Alianza Editorial.
- WILLIAMS, R. (1992). Historia y comunicación social. Barcelona: Bosch, 2 vols.
- WU, T. (2016): El interruptor principal. Auge y caída de los imperios de la información. México, Fondo de Cultura Económica.
- WU, T. (2020): Comerciantes de atención. La lucha épica por entrar en nuestra cabeza. Madrid. Capitán Swing.